

FLIPPED CLASSROOM a Història de l'Art

Manel Trenchs i Mol

Objectius

- Conèixer, comprendre i identificar una obra d'art en concret, i relacionar-la amb un estil, una època o context històric i amb el seu creador o autor.
- Situar i reconèixer un estil artístic en general, a partir de l'obra d'art específica.
- Interpretar, analitzar i comentar les preguntes formulades en el vídeo per sintetitzar, preparar, participar i treballar conjuntament a l'aula.
- Optimitzar els diferents ritmes individuals d'aprenentatge fora de l'aula, desenvolupar la comprensió i la interpretació dels continguts propis de la matèria, en aquest cas Història de l'Art, i potenciar la participació de l'alumne dins l'aula.
- Utilitzar les TIC com a eina educativa engrescadora, i també demostrar que els dispositius electrònics actuals, dins la societat del segle XXI, poden ser força útils en les activitats d'aprenentatge, en concret, i dins del món educatiu, en general.

Desenvolupament

Dins de l'assignatura d'Història de l'Art s'han escollit 7 obres d'art (la majoria d'elles incloses dins el temari específic de la matèria per a la preparació de la selectivitat) sobre les que s'han elaborat vídeos introductoris del tema al que es vinculen.

Aquest curs les obres escollides han estat: la *Venus de Willendorf* (Prehistòria), el *Partenó* d'Atenes (Grècia), la *Basílica de Santa Maria del Mar* de Barcelona de Berenguer de Montagut i Ramon Despuig (Gòtic), les *Tres Gràcies* de Pere Pau Rubens (Barroc), *El Gronxador* de Jean-Honoré Fragonard (Rococó), la *Llibertat Guiant al Poble* d'Eugène Delacroix (Romanticisme) i el *Blanc sobre blanc* de Kasimir Malèvitx (Suprematisme).

A més hi ha un parell d'aquestes obres d'art que també s'ha fet la versió anglesa amb l'objectiu d'implementar una mica de la metodologia AICLE (Aprentatge Integrat de Continguts i Llengües Estrangeres). En aquest cas a Història de l'Art es fan algunes activitats "in English" al llarg del curs. Les dues obres són: *The Parthenon* by Iktinos and Kallikrates (Greece) and *White on white* by Casimir Malevich (Suprematism).

Aquests vídeos fets principalment amb una base d'imatges, la seva duració és més o menys entre 3 i 5 minuts, i tenen tant la informació oral comentada pel professor com informació escrita, com per exemple, algunes paraules conceptuals importants. En alguns casos s'utilitza alguna cançó relacionada amb l'obra, l'estil o l'època històrica. Cada vídeo té algunes feines o activitats d'ensenyament/aprenentatge relacionades amb el contingut del mateix (per preparar els vídeos s'ha fet servir el programa de creació i edició "imovie").

Cada vídeo va acompanyat d'un document de text que conté tota la informació, ja sigui oral o escrita, que apareix en tota la durada del mateix. Tant el vídeo com el document textual de suport són accessibles per l'alumnat dins de l'aula virtual/plataforma que s'utilitza habitualment durant el curs com a suport de totes les assignatures i que es pot consultar des de qualsevol dispositiu electrònic amb accés a internet.

Metodologia

La metodologia ha estat:

- A la classe s'informa de la necessitat de visualitzar un vídeo fora de l'aula que servirà com a introducció al tema que es començarà a treballar en les properes sessions. Es recomana visualitzar-lo les vegades necessàries per garantir que s'ha fet una comprensió correcta.

- Per aconseguir que l'alumne consolidi la comprensió del vídeo, aquest mateix té feines i activitats complementàries. Amb algunes de les mateixes es demana que treballin sols a casa i en d'altres es treballarà directament a l'aula i amb el grup-classe.

- La sessió posterior al visionat del vídeo individualment es comença la sessió a l'aula preguntant i resolent les tasques i feines abans mencionades, amb la qual cosa el professor pot comprovar quina informació han assolit els alumnes i aquests, al mateix temps, van consolidant continguts. A més el professor té l'opció de demanar les tasques o feines que hi ha en el vídeo per escrit, amb la qual cosa té una eina complementària d'avaluació.

Al tenir ja uns coneixements previs i consolidats del que es treballarà en relació a l'obra d'art en concret, i a l'estil artístic en general, s'assoleix l'objectiu de treballar de manera participativa, i el rol del professor es converteix en el de moderador-gestor.

- A partir de tot això, les sessions posteriors consisteixen en una explicació ampliada del que el vídeo ha introduït. Al llarg d'aquesta explicació es van fent referències al mateix perquè l'alumnat pugui establir relacions. Hi ha una optimització del ritme d'aprenentatge del grup-classe perquè cada alumne ha potenciat el seu aprenentatge individual de tal forma que tots els alumnes tenen una base mínima similar per poder entendre l'explicació del professor.

Avaluació, Conclusions i Prospectiva

Com vaig escriure a l'article per a la web "flipped classroom"

"Los resultados que he obtenido hasta ahora son muy alentadores, los alumnos lo reciben muy bien y la clase se desenvuelve en un ambiente más distendido. No es lo mismo empezar la clase hablando por primera vez de una obra que hacerlo después de que los alumnos hayan visto un breve vídeo hablando de ella y preguntándoles qué han aprendido: ¡es sorprendente!

*Aunque **elaborar los vídeos para mí representa un montón de tiempo, tengo mucho interés en seguir elaborando materiales, pero no por el valor en sí mismos, sino por el beneficio que obtengo con la nueva manera de entender el espacio de aprendizaje** (dentro-fuera del aula) y los roles (profesor-alumno).*

<http://www.theflippedclassroom.es/hoy-nos-cuenta-su-experiencia-manel-trenchs-i-mola-profesor-de-historia-del-arte-de-lescola-pia-santa-anna-de-mataro/>

I com deien els alumnes:

"Desde mi punto de vista como alumna, encuentro que es de gran utilidad, y agradezco mucho el tiempo que invierte el profesor en realizar estos vídeos. Con las "flipped classroom" se demuestra que el aprendizaje puede ser divertido si se hace de una forma diferente, y lo que es más importante, despierta el interés del alumno acerca de la obra. Gracias a las nuevas tecnologías e internet, la explicación puede venir acompañada de fragmentos de películas, música y frases; y el hecho de visualizarlo "on-line" significa poder hacerlo donde y cuando nosotros queramos".

<http://www.theflippedclassroom.es/flipped-classroom-que-piensen-los-alumnos/>

De cara a propers cursos, l'objectiu és anar ampliant el nombre de vídeos sobre les obres més significatives de la matèria. M'agradarà anar provant diversos models per veure quin obté més bons resultats. La bona acceptació que estan tenint fins ara m'anima a seguir dedicant-hi hores. La idea és acabar unificant els vídeos seguint una sistemàtica similar i incloure'ls d'una manera més reglada en el desenvolupament de la matèria.

Links útils sobre aquesta experiència personal:

- El canal d'art:

<https://vimeo.com/channels/historiadelart>

- Sobre les obres d'art en qüestió:

Venus de Willendorf	Anònim	https://vimeo.com/67464739
Partenó	Ictinos / Calícrates	https://vimeo.com/68531009
Santa Maria del Mar	Montagut / Despuig	https://vimeo.com/69073791
Les Tres Gràcies	Pere Pau RUBENS	https://vimeo.com/88532143
El Gronxador	Jean H. Fragonard	https://vimeo.com/95908080
La llibertat guiant al poble	Eugène DELACROIX	https://vimeo.com/88039131
Blanc sobre blanc	Kasimir Malèvitx	https://vimeo.com/94771208

- Articles sobre la metodologia flipped classroom i les TIC:

	http://www.theflippedclassroom.es/hoy-nos-cuenta-su-experiencia-manel-trenchs-i-mola-profesor-de-historia-del-arte-de-lescola-pia-santa-anna-de-mataro/
Article professor	http://diarieducacio.cat/blogs/bits/2014/03/27/flipped-classroom-la-llico-a-casa-i-els-deures-a-classe/
Article revista	http://www.theflippedclassroom.es/
Plana web	http://www.theflippedclassroom.es/
Article alumnes	http://www.theflippedclassroom.es/flipped-classroom-que-piensen-los-alumnos/

- Web relacionada amb el tema:

MestresClass <http://mestresclass.cat/>

- Art history in English (AICLE/CLIL)

The Parthenon	Iktinos and Kallikrates	https://vimeo.com/97499553
White on white	Kasimir Malevich	https://vimeo.com/96303105

